

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Inserate zunaj Kranjskega sprememata tudi Haasenstein & Vogler na Dunaji** (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 18. V Ljubljani, 30. septembra 1890. Leto VII.

Obseg: Žganjarski kotel. — Pripravljanje sadnega mošta. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Žganjarski kotel.

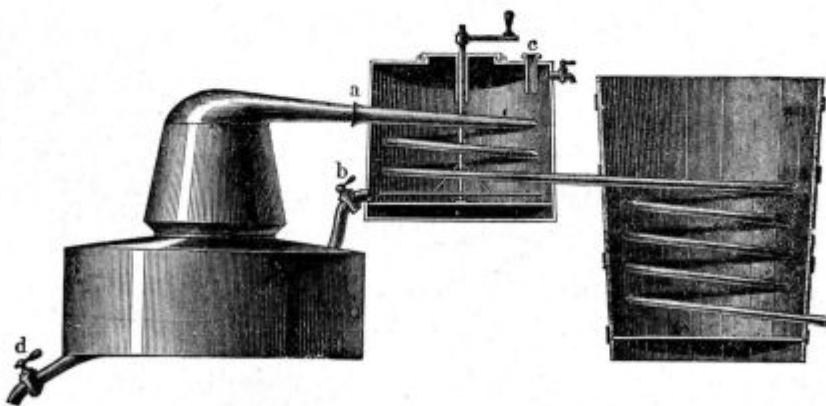
Mnogokrat dobimo vprašanje, kakšen je dober kotel, oziroma dobra priprava za kuhanje žganja. Zato smo se namenili na to vprašanje malo bolj obširno odgovoriti. Pred vsem moramo poznati dogodke, ki se vrše ob kuhanji žganja. Žganje imenujemo opojne pijače, ki obstoje iz vode, alkohola ali, po domače rečeno, špirta ter iz nekaterih drugih reči, katerih je sicer malo, pa dajo žganju poseben okus in duh z ozirom na tvarino, iz katere se je žganje naredilo. Na tvarine, ki dajo žganju okus in duh, na nje nam ni toliko paziti, najvažnejši del je alkohol, katerega hočemo kolikor možno samočistega dobiti iz žonte.

Samočistega pa ne moremo dobiti, vode bode vedno vmes, zato je naša namera, dobiti žganje iz kotla vsaj kolikor možno močno. Da pa to dosežemo, mora biti vsa priprava za kuhanje žganja prava, žganje pa kuhano iz žonte. Žonto imenujemo tisto drozgo, ki se naredi, na pr. iz sliv, breskev, brinja, hruševega ali drugega mošta, iz tropin i. t. d. ter obstoji iz vode, potem iz primesnin, ki pridejo z dotičnim sadom ali plodom v drozgo, pa iz alkohola, ki se je naredil iz sladkorja, kateri je bil v tem sadju. Alkohol se namreč naredi iz sladkorja, če so

okolščine take, da more sladkor kipeti ali vreti. Te okoliščine so: Primerno dovolj vode, v kateri je sladkor raztopljen, primerna toplota in pa glivični tros (drozje), kateri kipenje vname. Žonta je torej sadni sok, v katerem se je sladkor izpremenil v alkohol. Ob kuhanji žganja hočemo torej dobiti iz žonte kolikor možno veliko alkohola (tudi špirit ali cvet imcnovan). Vsakemu je znano, da se dajo z veliko vročino voda in tudi druge tekočine izpremeniti v sopar (meglo), ki se pa zopet povrnejo v tekočino, kadar se shlade. Toda vse tekočine se ne izpreminjajo v sopar ob enoliki toploti, voda na pr. rabi 100° C. toplote, špirit pa se izpremeni uže pri 78° C. v sopar.

Ako tekočino kuhamo, sopar pa ujamemo ter ga umetno

hladimo, da ga zopet nazaj v tekočino izpremenimo, imenujemo to delo „prekapanje ali „destilovanje“. Tudi kuhanje žganja ni nič drugega nego prekapanje, in zato obstoji priprava za kuhanje žganja iz posode, v kateri se drozga kuha, to je iz kotla, in iz priprave za umetno hlajenje sopara, t. j. iz hladilnika. Rekli smo pa uže gori, da je naša namera, ob kuhanji žganja dobiti kolikor mogoče močno žganje, gledati pa moramo tudi, da se nam nič špirta ne pogubi. To pa dosežemo z dobro pripravo. Najvažnejša reč pri žganjarski napravi je hladilnik.

Podoba 35.

To lahko vsak pritrdi, ako opazuje, kako kuhajo žganje s pripravami pri nas običajnimi. Pri nas kuhajo žganje v kotlu znane oblike, iz katerega drži kar naravnost ravna cev skozi kad, napolnjeno z mrzlo vodo. Te cevi je največ kaka 2 čevlja pod vodo. Mislimo si torej v kotlu nad žonto, ki vré, polno sopara, kateri vsled precejšnjega pritiska puhti skozi cev. Pride pa tudi v hladni del cevi, izpremeni se deloma v kaplje, t. j. v žganje, a več del sopara je premalo časa v ohlajeni cevi, ker je prekratka, puhti ven in se izgubi v zraku. Le denite roko pred cev takega hladilnika, čutili bode, kako vre iz nje vroča sopara in se izgublja v zrak. Res je taka priprava ceno, a če kuhate en dan žganje, imate vsled izgube najboljšega sopara več škode, nego da bi dali nekaj goldinarjev več za dober hladilnik. Kakšen pa je dober hladilnik? Podoba 35. kaže žganjarsko pripravo, in na nje desni strani je videti pravilni hladilnik. Ta hladilnik obstoji iz lesene kadi, v katero pride zgoraj cev iz kotla, ki se potem vije kot kača znotraj po kadi ter pri dnu zopet pride iz kadi ven.

Ako je v tej kadi vedno mrzla voda, še boljše, ako je sneg ali led, potem mora se vsa sopara izpremeniti v kaplje, in ne izgubi se nič alkohola, napravi se torej močno žganje. Če si ogledamo pripravo, ki jo kaže 35. podoba, pa vidimo še tretjo posodo, ki je med kotlom in hladilnikom. Ta ima pa poseben namen povsod tam, koder žgo veliko žganja ter je kurivo drago, vsled česar ga hočejo hraniti. Denejo namreč žonto prvokrat, ko prično kuriti, res precej v kotel, a ob enem jo denejo tudi pri c (glej podobo) v srednji kotel. Hladilna cev pelje najprvo skozi srednji kotel in potem šele v hladilno kad, pri tem pa žonto v srednjem kotlu do dobrega zgreje in, kadar se izpusti iz prvega kotla prekuhana žonta pri d, izpusti se uže zgreta žonta iz srednjega kotla skozi b v prvega. Tako pride uže vroča žonta v kotel ter se vsled tega prihrani mnogo kuriva, kar je velevažno, kajti pri kuhanji žganja je ob sedanjem visokem davku i tako malo dobička. Na podobi je videti na srednjem kotlu tudi pripravo za mešanje, da se žonta enakomerno zgreje. Nekateri vrste kotli imajo pa tudi tako mešalno pripravo, ki prav dobro služi, ako se kuha žganje iz tvarin, ki se rade prismode, na pr. iz droži. Naposled omenjamo, da je treba pod kotlom tudi pravilno kuriti. Uže gori smo omenili, da se špirit prične prekapati pri 100° C. Če kuriš toliko močno, da se začne voda prekapati, t. j. da začne vreti, dobiš zelo slabo žganje, ker je premočno pomešano z vodo. Kuri zatorej enakomerno, a ne prehudo, in prekapalo se bode močnejše žganje; kadar pa začne slabo žganje teči ali celo belina, ujemi je posebe in je nazadnje še enkrat prekuhaj. Sploh dobodeš s prekuhovanjem močnejše žganje, in to toliko bolj, kolikor večkrat je prekuhaš.

Pripravljanje sadnega mošta.

Da napravimo dober mošt, ki se tudi odhrzi, treba je pred vsem, da je sadje zrelo. Nadalje je razloček, če delamo mošta malo ali veliko. Če ga delamo malo, kakor ga delajo največ kmetovalci, najboljše je, če sadje zmeljemo in ob enem sok iztisnemo, ne da bi pridejali kaj vode. Če se je grozdje dobro zmelalo, ni ga treba več mleti, kadar je že iztisneno, če se je pa le na debelo raztrgalo, morajo sadne tropine še edenkrat v mlin. Kadar smo sok zopet iztisnili, denemo tropine v kad in prilivamo vode, dokler ne prestopi in izvleče iz tropin vsega, kar je ostalo v njih. Če je vreme gorko, dosti je, če voda stoji na tropinah dva ali tri dni; ob hladnem vremenu pa naj bode

voda na tropinah tudi štiri ali pet dni. Potem je tropine v drugič iztisniti. Na ta način dobljeni mošt se enakomerno pomeša mej prejšnji mošt. Na ta način izvlečemo iz tropin vse, naj bi stiskalnice tudi ne bile prav dobre.

V parni moštarnici se pa drugače dela. Kjer se dela s parom, rabijo se lahko mlini z žagami in kamenimi valjarji, ker pri ročnem delu ni mogoče, ker je za tak sadni mlin treba treh ali štirih konjskih sil.

S takim mlinom zmelje se železniški voz sadja s 100 meterskimi centi v štirih urah. Sadje žage raztrgajo, valjarji pa pomečkajo, tako da koža in peške dadó svoj duh moštu.

Ko je sadje zmleto, vspó se tropine v kad, prilije se jim nekaj vode in tako dolgo pusti stati, da so tropine, kakor pri vinu, popile vodo, kar se zgodi v dveh do petih dneh — če je vreme gorko, prej, če je hladno, pozneje. Če je vreme gorko in suho, dobro je, če se tropine namočijo s škropilnico ali pa pokrijejo z mokrim suknom, da se ne izsuše. Dalje nego pet dni se pa tropine v kadi ne smejo puščati, ker bi se sicer vrenje, ki se ima vršiti šele v sodu, že vršilo v kadi in bi potem mošt v sodu več dobro ne zavrel. Ko so tropine popile vodo, odtoči se mošt in tropine iztisnejo, in računa se pri navadnih stiskalnicah 64—60 litrov, pri hidravličnih pa 70—72 litrov mošta od meterskega centa. Če je sadje jako sočno, dobimo ga tudi več. Od slabših hrušek dobi se le 60 litrov mošta. Dvakrat iztisniti s hidravličnimi stiskalnicami ni treba, ker se že prvokrat tropine dobro iztisnejo. Da je mošt enakomeren, pomeša se mošt, ki se je pred iztiskanjem odtočil, z moštom, ki se je dobil z iztiskanjem, kar je posebno dobro, če se mošt na drobno toči.

Da je potrebna čistost pri napravljanji mošta, ni dvomiti. Sadja pa vender navadno ni treba izpirati, ker prst, kar se je morda drži sadja, ostane v tropinah. Še boljše je, če se sadje ne izpira, ker sicer izgubi nekaj prijetnega duha. Mošt iz opranega sadja pa tudi slabše vre. Da bi oprano sadje dalo več mošta, napačna je misel, kajti dobimo le toliko več mošta, kolikor se je vode prijeljo sadja, 4—6 litrov meterskega centa. Vsak dan, ko se neha delati, morajo se stiskalnice skrbno osnažiti, sadni mlini izplakniti, da se ne začne narejati kaka kislina. Mošt se ne sme deti v smrdéče sode. Sodje morajo se pred polnjenjem preiskati in z vodo poplakniti, da se odstrani žveplo, ki je morda ostalo od žveplanja, če ne dobi mošt sivo nelepno barvo. Mošt iz različnih sadnih vrst je pa zares boljši. Vsaka vrsta ima svoj okus, in od vseh vkupe je finejši mošt, nego od vsake sadne vrste posebe.

Kdor se ravna po navedenih pravilih, katera je po izkušnjah določil Ivan Häberle, posestnik parne moštarnice v Stuttgartu, napravi si dober in stanoviten mošt.

Razne reči.

— **Kako se ohrani perutnina zdrava?** Važnejše in laže je, perutnino zdravo ohraniti, nego jo pa zdraviti, in zatorej se priporoča sledeče: 1.) Krmi vedno enakomerno, kar se tiče časa in množine hrane, da se živali ne preobjedo. 2.) Pitna voda mora biti vedno čista, ker slaba voda provzroča mnoge bolezni. 3.) Dajaj perutnini najboljšega žita. Zadnje žito jo pomešano večkrat s škodljivimi in strupenimi semeni, katera tudi pojedó, in zaradi tega zbole ali pa še celo poginejo. 4.) Ne dajaj perutnini plesnive ali izprijene hrane, ker provzroča grižo in druge bolezni. 5.) Živali varuj, kolikor je moči, mrzlega dežja in snega, ne hodijo naj po mrzlih tleh, ampak napravi jim lesena tla. 6.) Če hočeš menjati hrano, katere se je perutnina že privadila, menjaj polagoma. 7.) Zvečer daj

živalim žita, da niso preveč lačne zjutraj in po vsem ne planejo. 8.) Skrbi po vseh hlevih za čist, zdrav zrak in največjo snažnost.

— **Kako preženeš zelne gosenice?** Skoplji blizu posajenega zelja jamo v zemljo, vrzi vanjo nekaj prižganega žvepla, čez njo pa starih cunj, da se dobro navzemó žveplene soparice. Cunj vrzi potem mej zelne vrste, in videl bodeš, da gosenice kmalu poginejo.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 174. vprašanje glede pokončevanja muh: Vsa strupena sredstva niso za nič. kmetovalec prežene sicer muhe, a ž njimi pomori tudi kuretino, ki žre otrovane muhe. Najboljše sredstvo je les od kvasije, ki ga je dobiti v vsaki lekarni. Kvasija ni le nič strupena, temveč rabijo jo celo za okrepčavanje želodca. Ravnaj pa tako le: Kupi za 3 do 5 kr. kvasije ter jo kuhaj v $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ litra vode tako, da $\frac{1}{4}$ ure vre. Dobljeno tekočino vlij na krožnik ter jo potresi s sladkorjem. Od tekočine omamljene muhe cepajo trumoma, in moraš jih vsak dan nekaterikrat skupaj pomesti ter v ogenj pometati, drugače se čez nekaj ur zopet ožive. Z nekoliko trudom dade se muhe na ta način kmalu pregnati.

Jos. Wardo, lekarnar v Idriji.

Drugi odgovor na 176. vprašanje. V tem vprašanji pritožuje se nekdo, da mu pesa zdivia in gre v cvet. K odgovoru bi pristavil nekoliko črtic iz svojih izkušenj. Da gre pesa prvo leto v cvet, provzročuje slabo obdelana, plitvo preorana zemlja. Ako jo zgodaj sadiš, da jo nekoliko pomladanjska slana zadene, zdijalo ti bo skoro tretjino sladkorne pese. Kaj napačno je peso zgodaj spomladi v grede sejati in potem dorasle sadike presajati, kajti izkušnja uči, da pesa v zrnu vsajena koncem majnika ali prve dni junija bolj obrodi, kakor meseca marcija v grede posejana in potem presajena. Divji plodi te vrste naredi seme uže prvo leto, zato pa tudi rada požlahtnjena pesa uže prvo leto seme obrodi, ako je s posebnim obdelovanjem ne zadržimo, t. j. pesa se mora pomehkužiti, ona mora s primerno oskrbjo biti prisiljena, da dela prvo leto močno korenino. Ker je pesa za naše narodno gospodarstvo vevlažnega pomena, hočem o priliki iz svoje izkušnje nekoliko izpregovoriti o njej.

Barjan.

Drugi odgovor na 195. vprašanje. Duh od petroleja pregnati iz kakega prostora je zelo težavno. Drobir kovaškega oglja, potresen po tleh, potegne nekaj smradu na se, tudi neugašeno apno, in stene se morajo prebeliti. Vodena sopara je res najboljša, a je težko dobiti je, ter rabiti jo more le tisti, ki je strokovnjak.

Jos. Wardo.

Tretji odgovor na 195. vprašanje. Petrolejevega duha ne bode težko pregnati z apnom, vsaj brode, ladije, ki vozijo petrolej brez sodov, t. j. v spodnjih prostorih svojih, pobelijo dobro z apnom, in uže čez osem dni nalože žita, ne da bi se navzelo kaj smradu. Ako se petrolejev duh da spraviti iz lesa, tem laže ga bode iz zidu.

J. Fučič-Simonov v Malem Lošnju.

Vprašanje 198. Uže leto dni imam v svojem hlevu nepriliko z mlekom; krave namreč molzejo včasih bolj, včasih zopet manj višnjevo mleko. Vzlic vsem sredstvom, katera sem poskusil, ni vender nič boljše. Blagovolite mi naznaniti, kaj naj počnem, da krave ozdravim. (M. R. Podkoren.)

Odgovor: Višnjevo mleko prihaja od neke vrste glive (latinski se imenuje „bacterium cyanogenum“), ki razkaja sirove kroglice ter se vsled tega dela višnjeva anilinska barva. Ali je višnjevo mleko škodljivo za užitek, ni še dognano, vsakor pa ga smete živini dajati. Iz mnogih vzrokov seveda mora pa biti kmetovalcu do tega, da prepreči to mlečno bolezen. Najbolj priporočeno sredstvo, da mleko ne splavi, je

dobro hlajenje z ledom ali s prav mrzlo vodo, ker ob majhni toploti se ne morejo razvijati te glive. Vsa druga sredstva so le za silo, pomagajo pa malo ali pa nič. Poskusite še to le: Vzemite od vsake krave kakega $\frac{1}{4}$ litra mleka, denite ga v novo posodo ali v prav čist kozarec, in zvedeli bode, katere krave dajo mleko, ki postane plavo. Tem kravam dajte potem po 2 do 3krat na dan pelinovega čaja ter denite vselej vmes za vsako kravo po 20 g dvojno-oglikokislega natrona (natrium bicarbonata). Mnogokrat to ne bode pomagalo, ker bode večina krav imela tako mleko, vsaj je pa to naravno, ker vse krave enega hleva žive ob tistih razmerah, imajo isto krmo in tudi vse drugo. Priporočamo Vam, mlečno shrambo in tudi tla pobeliti, vso mlečno posodo v lugu izkuhati, brisalke, cedilne rute in cedilce pa nove napraviti. Povemo Vam pa uže sedaj, da to strašilo vzlic vsemu temu morda ne bode izginilo, dokler ne pride zima. Najbolj gotovo sredstvo bode suha mlečna shramba, katero po noči odpirajte, da nastane mrzel preprih, kajti vlažen, gorek zrak najbolj pospešuje razširjanje te glive. Iz vsega tega, kar Vam tukaj pripovedujemo, lahko razvidite, da dandanes o tej prikazni še malo vemo. Plavo mleko je bilo uže od nekdanj uganke, zato ni čuda, če je je priprosto ljudstvo šteló med razne vraže.

Vprašanje 199. Naznanite mi v prihodnji številki „Kmetovalčevi“, kje bi bilo dobiti na Kranjskem kakih 100 precej močnih divjih kostanjev? Rad bi imel namreč kranjsko drevje, ker bi mu tukajšnji kraj in podnebje bolje ugajalo (M. T. v Bl.)

Odgovor: Ne vemo nikoder na Kranjskem za take kostanje, ako pa ve kdo izmed naših čitateljev za nje, pa prosimo poročila in potem Vas obvestimo.

Vprašanje 200. Blizu šole je bil na južnovzhodni strani hriba obširen vinograd, a je sedaj opuščen, ker grozdje ni vsako leto dozorelo in je bil slabo obdelovan. Bi li uspevalo Ivanovo grozdiče in ga je vredno pridelovati? Koliko vina se sme računati na 1 ar zemljišča ob srednji letini, in ali se lahko proda tako vino in po čem? (L. V. v N. na Koroškem.)

Odgovor: Gotovo bode Ivanovo grozdiče uspevalo v takem kraju, če se pa bode njega pridelovanje oziroma napravljanje vina iz njega izplačavalo, pa ne vemo, ker nam ni znano, koliko se ga lahko pridelna na 1 aru in kako je s kupčijo z vinom iz Ivanovega grozdja. Tudi v nobeni strokovni knjigi ni o tem nikakega pojasnila.

Vprašanje 201. Ker je na Koroškem sadno drevje zelo drago, mislim napraviti veliko drevesnico. Bi li uspevalo drevje v ozki dolinici (v jarku), kjer je sedaj senošet in teče okoli nje voda? Lega je nizka, voda teče od juga proti severu, a vetrovom je pot precej zaprta. (L. V. v N.)

Odgovor: Gotovo bode drevesnica uspevala v takem kraju, ako svet ni močviren, t. j. ako vsaj tako globoko voda vedno ne stoji, kolikor globoko segajo korenine, in da ni toliko hudega mraza, da bi drevje pozeblo. Tega pa mi ne moremo vedeti, o tem se morate na lici mesta prepričati, oziroma izkušnje nabirati, kako je bilo dosedaj po zimi s sadnim drevjem v vašem kraju po enakih legah. Znano nam je toliko, da celovška okolica ni za drevesnico, ker tam gotovo vsako tretje ali četrto leto drevje pozebe. To izkušnjo je naredila koroška kmetijska družba, ki je morala svojo drevesnico preložiti daleč od Celovca proč v zaveten kraj.

Vprašanje 202. Ravno v tem kraju (glej 201. vprašanje) misli nekdo napraviti majhen ribnjak, poleg njega pa stan za gosi in race. Ni li lega prenizka za te živali? (L. V. v N.)

Odgovor: Lega, bodisi nad morjem, ali nad kakim drugim krajem, menda vender ne vpliva na uspevanje rac in gosi. Ako dotičnik naredi ribnjak, naredi ga gotovo zaradi ribje reje, in če postavi poleg njega stan za gosi in race, pa stori tako, kakor če bi postavil kozla za vrtnarja.

Vprašanje 203. V moji šolski drevesnici sem letos imel toliko listnih uši, da drevje celo leto kar nič ni rasto. Ako se bodo dalje tako godilo, bode ves moj trud zamanj in ne bode mi mogoče vzgojiti nobenega drevesa. Ali je kaj pomoči in kaj naj naredim? (G. L. v Pr.)

Odgovor: Proti listnim ušem rabi mnogo sredstev. Prav dobra je močna tobačna voda, ki jo je nesti v skledi v drevesnico in potem vanjo vršičke drevesne pomakati. Listne uši se nahajajo namreč le po neolesenelih poganjkih (vršičkih). Vsaka uš mora biti s tobačno vodo pomočena, drugači ne pogine. Razen tega je še mnogo drugih kemijskih sredstev, ki imajo pa to veliko napako, da le tedaj ugonobijo mrčes, ako so dovolj močna, če so pa močna, škodijo zopet rastlini. Tudi v naši drevesnici v Ljubljani imamo listne uši, kar ni čuda, kajti vsi nasadi sadnega drevja v Ljubljani in okoli Ljubljane kar mrgole od listnih in krvnih uši. V naši drevesnici, katera ima sedaj nad 60.000 mladih dreves, ni nobeno drugo sredstvo pomagalo, kakor tobakova voda in da smo vse uši z roko pomečkali — na videz delo, ki se ne da zvršiti, pa se vender da. Precej pomladi je gledati po ušeh ter jih pridno mečkati, potem se pa ne zaplode tako močno, da ne bi jih bilo moči zatreti. Paziti je pa na uši od pomladi do jeseni. Uši, če tudi samo eno, zapaziti je na drevju takoj. Gledati je namreč na zavito listje in na mravlje. Ako je kak list na vršičku le malo zavito, ta je uže sumen. Pogledati je precej pod list. Na drevju, po katerem lazijo mravlje, gotovo so uši. Če greste torej vsak teden po dvakrat ali trikrat mimo vseh dreves in, kjer kako uš zapazite, precej jo umorite, opravili boste to delo z majhno zamudo dobro, pri tem se pa obvarovali velike škode. Majhni, rdeči in črnopikčasti hrošči, ki jih imenujemo polonice ali pikopolonice, so kaj koristni, ker preganjajo in jedo listne uši.

Gospodarske novice.

* † **Gospod Alojzij Lavrenčič**, nadučitelj v Šent Vidu nad Vipavo ter ud. c. kr. kmetijske družbe kranjske od 1. avgusta 1880. l., umrl je 5. t. m. Pokojnik je bil odličen učitelj, vešč kmetijstvu in uzoren značaj. Blag mu spomin!

* **Komisija za pogozdovanje Krasa** pričela je 22. t. m. ogledavati one prostore, ki naj se zasade l. 1891.

* **Ribarski zakon** z dne 18. avgusta 1888. l., veljaven za vojvodino kranjsko, bil je razglašen 18. septembra t. l., torej zadobode 4. oktobra t. l. veljavo. Dokler se ne postavijo ribarski okrajni odbori, oziroma dokler njih opravil ne prevzame načelnikstvo kakega društva, izdaje ribolovne knjižice c. kr. kmetijska družba kranjska.

* **Živinorejce na Gorenjskem** opozarjamo na prodajo plemenskih bikov, ki bode v ponedeljek 27. t. m. dopoldne v Lescah na dvorišči gostilne pri Wuchererji.

* **Konjska dirka v Šent Jarneji.** Ta dirka se je tudi letos jako dobro obnesla, in zlasti v prvem oddelku je bilo zglašenih toliko mladih konj, da smemo reči, da v Avstriji pri nobenem kmetskem dirkanju ni toliko plemenskih dirkajočih konj. Lansko kakor letošnje dirkanje je bilo seveda le poskusno ter imelo marsikatero napake, zlasti pa to, da je bilo dirkanje na cesti. Ako bodo Dolenjci, oziroma dolenjski konje rejci sami kaj pomagali, gotovo je, da bode konjarski odsek vzlic svojim pičlim dohodkom uže za prihodnje leto priskrbel stalno okroglo dirkališče. Razen tega bode pa treba odpraviti še nekatere druge neprilike, ki bi morebiti kmeta od dirkanja odvračale, kar bi bilo napačno, kajti tem dirkam bodi namen, kmetske posestnike z darili izpodbujati k reji čvrstih konj, kakor naj inteligentni posestniki sami ob sebi ravnajo. Športne dirke pa te dirke ne smejo postati, boljše jih je precej opustiti. Uspehi so bili nastopni:

V I. oddelku: „Dirka triletnih in štiriletnih kranjskih žrebcev in kobil“ bilo je zglašenih 18 konj. Dolgost dirkališča 1000 metrov. Prvo darilo 100 gld., drugo 40 gld. in tretje 20 gld. Prvi je prišel na cilj s svojo kobilo „Luci“ Gabrijel Jelovšek z Vrhnike v 2 min. 37 1/2 sek., drugi Martin Colarič iz Slinovice s kobilo „Rabu“ v 2 min. 38 3/4 sek., tretji Franc Gril iz Poljane z žrebcom „Milanom“ v 2 min. 41 1/2 sek.

V II. oddelku: „Dirka starejših kranjskih žrebcev in kobil“ bilo je zglašenih 14 konj. Dolgost dirkališča 2000 metrov, darilo prvemu 50, drugemu 25 in tretjemu 10 gld. Prvi je prišel na cilj s svojo kobilo „Lino“ Janez Dornik ml. iz Krške Vasi v 5 min. 23 1/2 sek., drugi Josip Rus iz Mirne Peči s kobilo „Fatenico“ v 5 min. 34 3/4 sek. in tretji Josip Gregorič iz Gradišča s kobilo „Cilo“ v 5 min. 40 sek.

V III. oddelku: „Dirka za kranjske konje brez razločka starosti in spola“ bilo je prijavljenih 12 konj. Dirkališče bilo je 2000 metrov dolgo, darilo prvemu 40, drugemu 20 in tretjemu 10 gld. Prvi je prišel na cilj z valahom „Hanzelnom“ A. Schmid iz Šent Jarneja v 5 min. 19 sek., drugi Fran Globočnik z valahom „Pluto“ v 5 min. 41 1/2 sek. in tretji Janez Globočnik z valahom „Peršel“ v 5 min. 49 3/4 sek.

* **Premovanje konj na Kranjskem.** Kot dodatek k poročilu v zadnji številki „Kmetovalčevi“ prijavljamo tukaj še uspehe premovanja na zadnjih dveh postajah:

V Trebnjem dne 11. septembra 1890.: Prignali so bili 11 kobil z žrebeti, 8 mladih kobil in 13 eno- in dveletnih žrebic. Darila so dobili: Za kobile z žrebeti: Josipina Hribar iz Velikega Gabra 40 gld., Marija Gressel iz Trebnjega 25 gld., Fran Bevc iz Loke 20 gld., Ignacij Illovar iz Temenice 15 gld., Alojzij Gliha iz Velike Loke, Fran Majzelj iz Bele Cerke in Josip Strmole iz Vira svetinje; — za mlade breje kobile: Anton Planinšek iz Mirne 30 gld., Josip Rus iz Mirne Peči 15 gld., Ivan Babnik iz Toplice in Henrik Müller iz Trebnjega svetinji; — za eno- in dveletne žrebice: Josip Strmole iz Vira 10 gld., Julij Treo iz Male Vasi 10 gld., Josipina Hribar iz Velikega Gabra 10 gld., Ivan Bukovec iz Mrzle Luže, Fran pl. Wurzbach iz Landspreža in Fran Pucihar iz Šent Vida pri Zatičini svetinje.

V Šent Jarneji dne 13. septembra 1890. K premovanju so prignali vsega skupaj 21 kobil z žrebeti, 13 tri- in štiriletnih brejih kobil in 25 eno- in dveletnih žrebic. Darila so dobili, in sicer: a.) za kobile z žrebeti: Ivan Vrtačič s Pristave 40 gld., Anton Majzelj iz Št. Jarneja 25 gld., Fran Gregorič iz Rakovnika 20 gld., Ivan Globenik iz Škocijana 20 gld., Fran Fabijan iz Spod. Gradišča 15 gld., Anton Majzelj iz Št. Jarneja, Ivan Strh iz Malene in Peter Kerhin iz Gradišča svetinje; — b.) za tri- in štiriletne breje kobile: Fran Gorenje iz Malene 30 gld., Ivan Strojcin iz Ostroga 20 gld., Ivan Kerhin iz Gradišča 15 gld., Ivan Grm iz Škocijana in Valentin Paneš iz Smetnika svetinji; c.) za žrebice: Anton Stravs iz Kostanjevice 10 gld., Matija Kerin iz Velikega Podloga 10 gld., Ivan Globočnik iz Dobrave 10 gld., Ivan Štih iz Malene 10 gld., Ivan Stojin iz Ostroga 10 gld., Ivan Barborič iz Čadrezov 10 gld., Ivan Globočnik iz Dobrave in Ivan Dvornik iz Krške Vasi svetinji.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 22. septembra 1890.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, navzoči so bili gospodje odborniki baron Lazarini, Lenarčič, Ogorelec, Povše, Robič ter tajnik Gustav Pirc.

Predsednik naznani, da se je družbi sporočila najviša zahvala za družbena voščila ob rojstnem dne Nj. Vel. presvetlega cesarja.

Predsednik omenja smrti mnogoletnega družbenega uda ter zaslužnega predsednika Vrhniske podružnice gospoda Frana Kotnika, pozivlje navzočne gg. odbornike, da ostanejo v znak sočutja ter predlaga, gospe udovi pokojnikovi izraziti sožalje družbeno. Zgodi se, oziroma ukrene.

Odbor določi program za letošnji občni zbor.

Ker je način letošnjega razdeljevanja drevja pokazal mnoge neprilike ter je izkušnja poučila, da treba nekaterih sprememb, posvetuje se odbor o tej reči ter ukrene nasvete, ki se bodo predložili občnemu zboru.

Prošnjo občine Rakek za dovolitev novih semnjevk ukrene glavni odbor priporočiti c. kr. deželni vladi, glede enake prošnje občine Smartinske pri Litiji pa odbor preloži ukrepanje, ker občina Moravska pogojno nasprotuje dovolitvi.

Prošnjo Kočevskega mesta za drevje iz družbene drevesnice reši odbor na podlogi veljavnih določil.

Na vprašanje c. kr. deželne vlade, kaj meni odbor o zavarovanju kmetijskih in gozdarskih delavcev ter uradnikov, ukrene odbor odgovoriti: Kmetijstvo ob sedanjih razmerah ni v stanu tega novega bremena prevzeti, ako se pa zemljiškim posestnikom vzlic temu vender mora naložiti, boljše je pri naših razmerah uvesti zavarovanje delavcev, poslov, uradnikov i. t. d. za onemoglost, ker o boleznih skrbijo i tako občine, oziroma za posle gospodarji na podlogi poselskega reda.

Z ozirom na obravnavo zaradi ustanovitve zimske kmetijske šole v Ljubljani in nastavljenja še enega popotnega učitelja ter z ozirom na ukrep lanskega občnega zbora, naj družba skrbi za ustanovitev pepinjerije, v kateri naj bi se vzrejevali dobri biki plemenjaki po nizki ceni, predlaga poročevalec gospod odbornik Povše: 1.) Družba vidi veliko potrebo praktične kmetijske šole, ki naj bode v zvezi z družbeno peninjerijo, zato naj se odbor prične o tej reči dogovarjati z vis. c. kr. kmetijskim ministerstvom ter slavnim deželnim zborom. 2.) Ta reč naj se spravi na dnevni red uže prihodnjega občnega zbora kmetijske družbe ter predloži vis. deželnemu zboru uže o prihodnjem zborovanju. 3.) Poročevalcu (gospodu Povšetu) naj se naroči izdelati podrobne načrte in predloge na podstavi pozvedeb, ki dojdejo odboru od posestnikov po ljubljanski okolici. Predlogom gospoda poročevalca Povšeta pritrdi glavni odbor po daljši debati soglasno. Zaradi pozne ure odlože se druge točke dnevnega reda na prihodnjo sejo.

Za nove ude se vzprejmejo gg.:

Pohar Anton, posestnik v Poljčah; Žnidaršič Ivan, posestnik v Kalu; Černe Jakob, posestnik v Kranjski Gori; Derling Jakob, posestnik v Hlebcah; Štrukelj Anton (pri Mar. Žan) na Trati; Martin Povše, župnik v Šent Jurji pri Kranji.

Vabilo gospodom družabnikom c. kr. kmetijske družbe kranjske

na

OBČNI ZBOR,

ki bode v četrtek dne 30. oktobra 1890. l. ob 1/2 9. uri dopoludne v dvorani mestne hiše v Ljubljani.

V Z P O R E D :

- 1.) Prvomestnik prične zborovanje.
- 2.) Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1889.
- 3.) Predložitev družbenega računa za leto 1889 in proračuna za leto 1891. (Račun in proračun dopošljeta se gg. družabnikom še o pravem času, razporejena sta pa v nadroben pregled v pisarni kmetijske družbe).
- 4.) Volitev treh odbornikov v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivših gg. odbornikov Josipa Dekleve, posestnika v Ljubljani, Otona Detele, grajščaka in deželnega od-

bornika v Ljubljani, V. Golla, c. kr. deželnega gozdnega nadzornika, Josipa Lenarčiča, posestnika na Vrhniki, dr. Josipa Poklukarja, deželnega glavarja, Luke Robiča, c. kr. višega davčnega nadzornika v p. v Ljubljani, Frana Witschla, deželnega nadinženerja in dr. Maksa pl. Wurzbacha, odvetnika v Ljubljani.

5.) Poročila in predlogi odborovi.

6.) Poročila in predlogi podružnic.

7.) Nasveti in prosti govori posamesnih družabnikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1890.

Ivan Murnik, predsednik.

Gustav Pirc, tajnik

Vabilo na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Vipavi,

ki bode dne 12. oktobra t. l. po končani popoldanski službi božji v občinski zbornici v Vipavi s sledečim vzporedom:

1.) Sestavi se prošnja do slav. osrednjega odbora za odpis dolga na modri galici.

2.) Predočuje se slav. osrednjemu odboru, koliko bi vplivalo na kmetijstvo pogozdovanje Vipavske okolice.

3.) Volitev odposlanca k občnemu zboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani — in pa nasveti posameznih udov.

Tvarina uže sama na sebi vabliva zagotavlja obilno udeležbo tem gotoveje, ker namerava podružnični odbor po dogovoru z umnimi kmetovalci in prijatelji kmetijstva po Vipavskem o premovanju goveje živine (dne 11. oktobra t. l.) in naslednje dni v Vipavi prirediti kmetijsko razstavo (sadje, grozdje, mošt, vino, liker, domači pridelki in izdelki i. t. d. i. t. d.).

ODBOR.

P. n. gg. udom podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske v Zatičini.

Podpisani podružnični predsednik vabi p. n. gg. ude Zatiške podružnice k občnemu zboru, ki bode v četrtek dne 9. oktobra t. l. dopoludne ob 9. uri v šolskem poslopju v Šent Vidu pri Zatičini.

Šent Vid pri Zatičini dne 22. septembra 1890.

Štefan Jaklič s. r.

P. n. gg. udom podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske v Krškem.

Podpisani podružnični predsednik vabi p. n. gg. ude Krške podružnice k občnemu zboru, ki bode v četrtek dne 16. oktobra t. l. popoludne ob 2. uri v prostorih bralnega društva v Krškem.

V Leskovci dne 17. septembra 1890.

Dr. J. Sterbenc s. r.

P. n. gg. udom podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske v Senožečah.

Podpisani podružnični predsednik vabi p. n. gg. ude Senožeške podružnice k občnemu zboru, ki bode v nedeljo dne 19. oktobra t. l. popoludne ob 4. uri v občinski pisarni v Senožečah.

Vrsta obravnavam bode:

- 1.) Poročilo o delovanju preteklega leta.
- 2.) Volitev blagajnika in računskih priglédnikov.
- 3.) Volitev odbora s posebnim ozirom na gozdarstvu vesče ude.
- 4.) Nasveti o prihodnjem delovanju podružnice.

V Senožečah dne 21. septembra 1890.

Josip Medén s. r.

INSERATE

srejem „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Zarad pretesnih prostorov sem prisiljen prodati **2 breji svinji in ednega mrjasca**

jorkširske pasme.

Živali so po 9 mesecev stare. Cene in druge podrobnosti je zvedeti pri meni ustno ali pisмено. (80—1)

Josip Lenarčič na Vrhniki.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

**I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.**

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izbrano zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih: **sadnega drevja**, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja** in **grmovja**, drevja (5—18) **za dreverede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepljčev** vsih vrst sadja

Cenike je dobiti zastonj in franko.

Štetinsko pšenico,

katere je vzrastlo iz 5 kilogramov šest mernikov ponuja mernik po 5 gld.

Janez Gostinčar v Vevčah,
pošta Zalog.

(76—2)

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obsega iz lastnih izdelkov in se za vsako pr dano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena

Zlasti so v zalogi najboljše noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (4—18)

„Ljubljanski zvon“.

(2—14)

Stoji pol leta gld. 2.30, četrto leta gld. 1.15.

Zahvala.

Podpisana poškodovanca potrjujeva, da nam je c. kr. priv. zavarovalno društvo **Avstrijski Phönix na Dunaji** pri katerem je bilo najino pohoštvo zavarovano, škodo takoj cenilo in nam odškodnino z 800 gld. in 200 gld. brez vsacega odbitka tudi uže izplačalo.

Priporočava omenjeno zavarovalnico vsakemu, ter se isti toplo zahvalujeva. (84—1)

V Nadlesku pri Ložu dne 14. septembra 1890.

Ivan Keržič,
posestnik.

Franc Baraga,
posestnik.

Glavni zastop za Kranjsko v Ljubljani,
Šelenburgove ulice šte. 3.

Proda se

**12 do 13 let stara čistokrvna originalna
kobilica lipičanskega plemena**

(Vollblut Lipizaner), ktera je imela tri žrebete v c. kr. dvorni kobilarni v Lipici.

Konjerejci se opozarjajo na to izvanredno priliko, posebno oni, kateri si nameravajo kupiti žrebetno kobilico žlahtnega plemena. (83—1)

Podrobnosti razjasni ustno ali pisмено

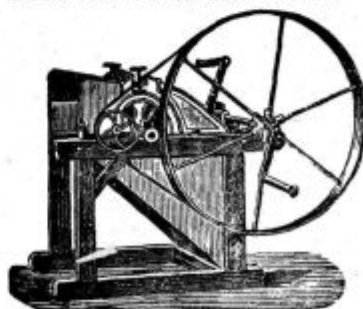
Ivan Malinšek,

posestnik v Tacnji, pošta Št. Vid nad Ljubljano.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trtne škropilnice
Grozdne in sadne mline

najnovejše se
stave in v
vsih veli-
kostih.

mlatilnice, žitočistilne stroje, gepelje, sejalne stroje, za turščico robkati, pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter ceno in vsake vrste po fabriških cenah.

IG. HELLER, Dunaj (Wien), Praterstrasse 78.

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastonj.

(52—12)

Prekupci dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod
na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.
koncesijovan vsled minsterske naredbe z dnem 28. febru-
varija 1889.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, strell in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore »UNIO« zavarovanja v največji vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitek razdelil se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso nasledki požara, temveč ki nastanejo vsled družih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej varovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki.

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah. **zavarovanje na življenje in proti nezgodam.**

Vprašanja glede zavarovanj blagovolijo naj se podpisati glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopisovati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem generalnem zastopu ogleda.

Ljubljana, meseca februvarija 1890. (82—1)

Generalni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani
za Kranjsko, Spodnje-Štajersko in Primorsko.
JOSIP PROSENC.

Esenca za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je koristno zdravilo proti boleznim želodca in črev, jeter in vranice, proti zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici, povračajoči se grizi, kakor tudi proti glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so pripravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pripomočke proti raznim boleznim ter jih prodajajo pod kričečimi imeni, posebno balzami in kroglice, sestavljena iz lopatike (aloë) in drugih škodljivih snovi.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob Odr in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega kemika v Ljubljani pripravljena kemična analiza te esence, pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na naj-novejše skušnje in predpise današnjih zakonov, je za trdno pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih, med rastlinstvo spadajočih snovi, da v njej ni niti **trihice lopatike**, da ni nikako drastično sredstvo, marveč lahko in ob jednem zanesljivo, delovanje organov ureja, daje zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladović-evi v Novem mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40—14)

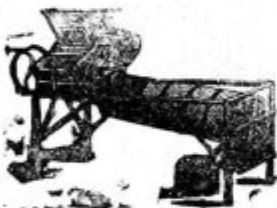
Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1:36, po 24 za gl. 2:60; po 36 za gl. 3:84; po 44 za gl. 4:26; po 55 za gl. 5:26; po 110 za gl. 10:30; po 550 za 50 gl.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši).

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, dalje malni, ki snajijo, žito trejo (šrotajo) in sadje mečkajo, potem otrgači za koruzo robkati in grozdje obirati, za vino in sadje, smrki (pumpe), dalje tudi trombe za gnojnice; stroji s katerimi se repa in korenje drobi, preproste in dvojne pluge, blagajnice, varne pred tatom in ognjem, stroje za žehtanje in ožemanje po Strakoseh in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekornostne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. Imam tudi za kmetijske stroje veččega monterja (mašinista, ki se zastopi na sestavo strojev), ki je v stanu vsak stroj, bodisi, da ga goni človek, žival, voda ali par najboljši sestaviti ter ga prirejiti da dobro gre. To je ve. like vrednosti za kupca mojih strojev, zlasti ker jih monter skoraj nič ne stoji. (24—9)

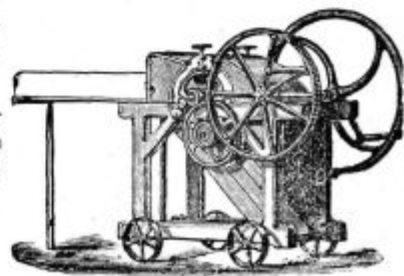
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, svarim pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalecev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od trdk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moje popotnik **Ivan Grebenc** ima moje legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugače pa prosim se pismeno in z zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franz Detter

! 100.000 !

stotisuč prav lepih triletnih smrekovih sadik
vzgojenih v najhujši burji, zatorej povsod dobro vspevajočih prodaja
tisuč po 2 gold. 50 kr.

Andrej Rovan na Colu nad Vipavo.

Kmetovalci, ki hočete z uspehom pogozdevati, ne zamudite
zlatega jesenskega časa, dokler sneg ne zapade! (81—1)

**Lekarna
Josipa Svobode**

pri „zlatemu orlu“

Ljubljani,

Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške
posebnosti ter priporoča kmetovalcem
zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena
in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila
za živino, in sicer:

Živinski prašek kot občno zdravilo za konje,
goved in prašiče, ki se doda krmi. En
zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za
obdrženje konjskih
nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za
konje, ki na nogah slabé. Velika stekle-
nica stoji 80 kr., kdor jih več naroči,
dobi jih cenejši. (23—17)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri
naročilih zadostuje dopisnica. Naslo je:
Jos. Svoboda, lekarnar v Ljubljani.

Plemenske peteline

izkušeno najboljših pasem in sicer 4 Plimouth peteline
po 1 gld., 2 Houdan petelina po 1 gld. 50 kr., ter enega
gosjaka Toulanske pasme za 3 gld. prodaja

Josip Lenarčič na Vrhniki. (79—1)

Za jesensko saditev

priporočam prav lepih jablan z močnim,
zašpičenim stebлом, s pravilnimi kronami
1 komad 45 kr, 100 komadov 40 gld.

Vrtnice visoke debelnate 1 komad 50—70 kr.

„ nizke „ 1 „ 30—40 „

Kedor več dreves potrebuje, naj si naroči za poskus 2
komada za 80 kr. (zavoj brezplačno). Cenik na zahtevanje.

Fr. OGOREVC, (77—2)

lastnik drevesnic pri Brežicah (Rann).

Najcenejša, najboljša, skušena rujava maža za les je

Barthel-jev izvirni karbolinej,

kateri trajno varuje

namazane ograje, skednje, skladišča, strehe, vozove, orodja, tla
pred gnjilobo, trhlenobo, gobo, mrčesem.

V hlevih karbolinej razkužuje.

1 kgr. zadostuje za 6 štirjaških metrov. Popisi pošiljajo se
zastonj. (63—9)

5 kgr. težke pošiljatve za poskušnjo po 1 gld.
50 kr., 100 kilogr. 16 gld. iz Dunaja.

Mihael Barthel & Comp.,
na Dunaji WIEN, X., Keplergasse 20.
Ustanovljena l. 1781.

Zaloga pri Bratih Eberl v Ljubljani.

Andr. Druškovič

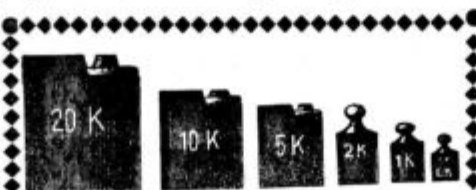
trgovina z železom, mestni trg št. 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške
šine za oboke. znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dach-
pappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s kate-
rimi je mogoče v malih urah in majhnimi
stroški na pravem mestu do vode priti;
ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za
izkopane vodnjake, železne cevi in že-
lezoliti gornji stojali, kakor tudi za le-
sene cevi mesingaste trombe in ventile
in železna okova.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in
močno nasajeni plugi in plužna železne
in lesene brane in zobove zanje, mo-
tike, lopate, rezovnice, krampe itd.
Tudi se dobiva zmerom sveži
dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za
gnojenje polja. (21—17)